

27. oktober 2022

J.nr.: 22/02008
MABP

Afgørelse om Energinets anmeldelse af ændring af metode for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2

RESUMÉ

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinet Elsystemansvar A/S' (Energinet) metode af 14. september 2022 vedrørende ændringer til indkøbet af kapacitet for frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR) i Østdanmark (DK2) kan godkendes.

Siden 1. januar 2021 er indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 sket gennem et delt måneds- og dagsmarked, hvor 60 pct. af det samlede behov indkøbes i månedsmarkedet, og de resterende 40 pct. indkøbes i dagsmarkedet.

Energinets anmeldelse af ændringer indebærer, at indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 gøres dynamisk. Der indkøbes derfor mindre end 60 pct. af det samlede behov i månedsmarkedet, hvis Energinet vurderer, at likviditeten i markedet er presset.

Bududvælgelsen vil ikke længere finde sted ved hjælp af en algoritme, der minimerer summen af alle accepterede buds leveringsomkostninger, hvor bud kan springes over. I stedet vil bududvælgelsen finde sted i ren prisrækkefølge uden overspringning.

Derudover vil aktører få mulighed for at erstatte hurtige reserver, der er solgt i månedsmarkedet, med langsomme reserver, der ikke er blevet solgt.

I tilfælde af havari på et anlæg vil aktøren få mulighed for at bestemme, om aktøren vil levere ydelsen fra et andet anlæg i aktørens portefølje, eller om aktøren vil give Energinet besked om bortfald af ydelsen.

I forlængelse heraf præciserer Energinet, at modregningsprisen til annullering af rådighedsbetalingen for kapaciteten fastsættes som det vægtede gennemsnit af marginalprisen i månedsauktionen og marginalprisen i dagsauktionen. Som vægte indgår aktørens forpligtelser i de to auktioner i de respektive timer.

Forsyningstilsynet vurderer, at de anmeldte ændringer er *markedsbaserede* i overensstemmelse med elforsyningslovens krav. Forsyningstilsynet lægger her vægt på, at Forsyningstilsynet konstaterer, at Energinets månedsindkøb af mFRR-kapacitet i DK2 fortsat er markedsbaseret gennem et åbent udbud af ydelsen i DK2.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte månedsindkøbsmetode lever op til elforsyningslovens krav om *gennemsigtighed*, idet der er givet mulighed for inddragelse af alle

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:

Send via virk.dk

Send via borger.dk

interesserede aktører gennem den offentlige høring. Forsyningstilsynet lægger derudover vægt på, at Energinet har offentliggjort evalueringsrapporten for første års drift af det delte måneds- og dagsmarked i DK2, hvor de anmeldte ændringer blev præsenteret.

Forsyningstilsynet vurderer også, at de anmeldte ændringer til indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 er *ikke-diskriminerende*, idet de ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav mv., der kræves for at kunne levere mFRR-kapacitet.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender Energinet Elsystemansvar A/S' (CVR nr. 39314959) metode for ændring af indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 som anmeldt den 14. september 2022.

Afgørelsen er truffet i medfør af Elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. Elforsyningslovens § 27, a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16, samt Elmarkedsforordningens artikel 6, stk. 9, og Elbalanceringsforordningens artikel 18 stk. 4, litra c.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Denne sag omhandler Energinet Elsystemansvar A/S' (Energinet) metode af 14. september 2022 vedrørende en ændring af Energinets indkøb af kapacitet for frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR) i Østdanmark (DK2). Forsyningstilsynet skal vurdere, om Energinets metode af 14. september 2022, kan godkendes.

SAGSFORLØB

Den 1. april 2020 fremsendte Energinet Elsystemansvar A/S (Energinet) en metode for indkøb af kapacitet af frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR) i Østdanmark (DK2) med efterfølgende justeringer af 10. august 2020 samt 20. november 2020.

Indholdet af metoden bestod i at splitte indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 op i et måneds- og et dagsmarked.

Denne metode godkendte Forsyningstilsynet den 22. december 2020 under betingelse af, at Energinet skulle udarbejde en rapport, der evaluerede første års drift af månedsmarkedet for mFRR-kapacitet i DK2 (evalueringsrapporten). Energinet skulle senest sende rapporten til Forsyningstilsynet den 1. april 2021.

Energinet sendte evalueringsrapporten til Forsyningstilsynet den 28. marts 2022. Rapporten indeholdt et afsnit med forslag til justeringer af markedsdesignet for mFRR-kapacitet i DK2.

Den 14. september 2022 fremsendte Energinet en metode vedrørende ændringer af metoden for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2. Ændringsforslagene er baseret på forslagene til justeringer af markedsdesignet fra evalueringsrapporten.

Den fremsendte metode af 14. september 2022 ændrer på vilkår og betingelser for Energinets udbudsprocedure for det månedlige indkøb af mFRR-kapacitet i DK2 og medfører ændringer i afsnit 1.7 i Energinets dokument "*Systemydelse til levering i Danmark. Udbudsbetingelser*" på følgende områder:

- Manuel reserve, DK1 + DK2 (mFRR)
- Respons og responshastighed
- Aktørens budgivning
- Energinets valg af bud
- Tilbage melding til aktøren
- Aktørens forpligtelser

Energinet har i anmeldelsen anført, at metoden vil blive taget i brug hurtigst muligt under forudsætning af, at Forsyningstilsynet godkender metoden.

ENERGINETS OFFENTLIGE HØRING

Energinet gennemførte i perioden den 3. august til 5. september 2022 en egen offentlig høring over udkast til den ændrede metode for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2. Energinet modtog høringssvar fra Ørsted og Dansk Fjernvarme.

Ørsted skrev i deres høringssvar, at de ikke havde indvendinger mod at ændre bududvælgelsesmetoden.

Ørsted påpegede derudover, at de oplevede uklarhed om, hvorvidt hurtige reserver kunne udskiftes med langsomme reserver ved korte revisioner.

Energinet svarede, at formålet med konvertering af reserver er at sikre mest mulig kapacitet i markedet. Til en start vil det kun være muligt at konvertere hurtige reserver til langsomme reserver gældende for hele måneden. Korte revisioner vil derfor ikke være omfattet.

Ørsted spurgte slutteligt ind til, om det er nødvendigt at sondre mellem anlægshavari og "øvrige mangler i leverancerne, som ikke kan henføres til et specifikt fejlrant anlæg".

Energinet svarede, at de ønsker at sondre mellem leveringsvanskeligheder, som kan henføres til havari af et eller flere specifikke anlæg på den ene side og mindre unøjagtigheder i leveringerne på den anden side.

Dansk Fjernvarme udtrykte i deres høringssvar bekymring omkring indførelsen af et dynamisk indkøb. Danske Fjernvarme opfordrede Energinet til at fremsætte en metode for, hvor meget der indkøbes på hhv. måneds- og dagsauktioner for at øge transparensen.

Energinet svarede, at der generelt ville blive indkøbt 60 pct. af behovet i månedsmarkedet. Kun i tilfælde, hvor det forventes, at udbuddet til månedsauktionen vil være reduceret, vil Energinet reducere indkøbet i månedsmarkedet.

BAGGRUND

Indkøb af mFRR-kapacitet benyttes som led i transmissionssystemoperatørernes (TSO'erne), herunder Energinets, varetagelse af ansvaret med – som systemansvarlig virksomhed – at sikre elnettets stabilitet, både i normal drift (stabil driftstilstand) og under fejl.

Systemydelse er et samlet begreb for ressourcer til produktion og forbrug af el. Disse ressourcer anvendes til at opretholde balancen og stabiliteten i elsystemet. Energinet indkøber systemydelser, som kan aktiveres automatisk eller manuelt. Langt størstedelen af Energinets systemydelser består af reserver.

Reserver opdeles i reservekapacitet og reserveenergi. Førstnævnte sikrer rådigheden af kapacitet, mens reserveenergien angår selve aktiveringen af reserven. Reservekapacitet indkøbes således for at opretholde sikker drift af elsystemet, så Energinet har sikkerhed for, at de nødvendige ressourcer er til rådighed, når behovet opstår.

Der er flere typer af reserver, bl.a. frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR), og frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering (aFRR). Dertil kommer et mindre behov for systembærende egenskaber og øvrige systemydelser som f.eks. systemgenoprettelsesreserver. Formålet med brugen af systemydelser er at opretholde balancen i elmarkedet og den overordnede stabilitet i elsystemet¹.

Begrebet "manuelle reserver" dækker over den kapacitet, som markedsaktørerne efter aftale med Energinet reserverer til manuel balancering af systemet i selve driftstimen. Aktører, der leverer manuelle reserver, dvs. aktører, som får rådighedsbetaling for at reservere kapacitet, er forpligtet til at indgive bud på aktivering af denne kapacitet på regulærkraftmarkedet².

Indkøb af mFRR fordeles mellem hurtig reservekapacitet, der kan være fuldt aktiveret inden for 15 minutter, og langsom reservekapacitet med en aktiveringstid på mere end 15 minutter.

Formålet med indkøb af mFRR-kapacitet er at sikre, at Energinet har de nødvendige balanceringsressourcer til rådighed. I Danmark foretager Energinet en såkaldt proaktiv driftsplanlægning, hvor ubalancer imødegås med aktivering af mFRR. mFRR-kapacitet udgør hovedparten af Energinets indkøbte reservekapacitet.

I DK2 er behovet for mFRR-kapacitet på 600 MW. Mindst 300 MW af behovet skal være dækket af hurtige reserver.

¹ Kilde: Energinet, "Introduktion til systemydelser", 2. august 2021

² Kilde: Energinet, "Introduktion til systemydelser", 2. august 2021

Siden den 1. januar 2021 er indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 sket gennem et måneds- og et dagsmarked. 60 pct. (360 MW) af behovet købes i månedsmarkedet, mens de resterende 40 pct. (240 MW) købes i dagsmarkedet.

Både måneds- og dagsmarkedet foregår gennem et åbent udbud, og der benyttes marginal prisfastsættelse i begge markeder.

Forsyningstilsynet gav den 22. december 2020 Energinet dispensation fra artikel 6, stk. 9 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (Elmarkedsforordningen). Artikel 6, stk. 9, fastsætter som hovedregel, at balancekapacitet som udgangspunkt ikke skal indkøbes på kontrakter af mere end én dags varighed, men at de regulerende myndigheder kan godkende undtagelser hertil, hvis TSO'en kan påvise, at dette vil føre til en større økonomisk effektivitet.

ENERGINETS EVALUERINGSRAPPORT

Forsyningstilsynet godkendte den 22. december 2020 Energinet Elsystemansvar A/S' metode af 1. april 2020, med efterfølgende justeringer af 19. august 2020 samt 20. november 2020, vedrørende en metode for indløb af mFRR-kapacitet i DK2. Et vilkår for godkendelsen var, at Energinet skulle udarbejde en rapport, der evaluerer første års drift af månedsmarkedet for mFRR-kapacitet i DK2.

Den 28. marts 2022 sendte Energinet deres evalueringsrapport til Forsyningstilsynet, hvori Energinet argumenterer for, at indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 gennem et delt måneds- og dagsmarked fører til større økonomisk effektivitet.

Forsyningstilsynet bemærker, at likviditeten i månedsmarkedet er lav, når Kyndbyværket ikke er til rådighed. Dette var tilfældet i april og maj 2021.

I disse måneder var der ikke nok bud til at dække 60 pct. af det samlede behov. Derudover var prisen 3 til 4 gange højere end i de resterende måneder, med undtagelse af oktober.

Forsyningstilsynet bemærker videre, at den tilbudte kapacitet i dagsmarkedet i gennemsnit har ligget 164 MW over behovet.

Forsyningstilsynet bemærker videre, at 62% af de indkomne bud i månedsmarkedet i 2021 stammede fra langsomme reserver, og 74% af de accepterede bud i månedsmarkedet kom fra langsomme reserver. Disse reserver kan ikke deltage i dagsmarkedet.

Forsyningstilsynet bemærker endelig, at første års drift har vist, at prisniveauet i dagsmarkedet har ligget 40% over prisniveauet i månedsmarkedet.

Energinet vurderer i evalueringsrapporten, at en fortsættelse af månedsmarkedet vil være fordelagtigt, både med hensyn til en effektiv udnyttelse af de eksisterende anlæg og med hensyn til økonomi.

ANMELDELSENS INDHOLD

Den anmeldte metode af 14. september 2022 fastlægger ændringer til vilkår og betingelser for Energinets udbudsprocedure for det månedlige indkøb af mFRR-kapacitet. Metoden vil medføre ændringer i afsnit 1.7 i Energinets dokument ”Systemydelse til levering i Danmark. Udbudsbetingelser” på følgende områder:

- Manuel reserve, DK1 + DK2 (mFRR)
- Respons og responshastighed
- Aktørens budgivning
- Energinets valg af bud
- Tilbage melding til aktøren
- Aktørens forpligtelser

Ændringerne kan deles op i følgende emner:

- Dynamisk indkøb
- Erstatning af hurtige reserver med langsomme reserver
- Valg af bud
- Aktørens forpligtelser

De ovenstående emner bliver uddybet nedenfor.

DYNAMISK INDKØB

Siden indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 overgik til et delt måneds- og dagsmarked, har der været udmeldt et forventet indkøb på 60 pct. af det samlede behov i DK2 via månedlige auktioner og 40 pct. via daglige auktioner.

Energinet vurderer på baggrund af evalueringsrapporten, at i særlige tilfælde, hvor likviditeten i månedsmarkedet er presset, vil det være mere økonomisk effektivt at indkøbe en mindre andel end 60 pct. i månedsmarkedet.

Ændringerne til metoden består i, at Energinet indfører et dynamisk indkøb af kapacitet i månedsauktionen. Der vil dermed blive købt op til 60 pct. af behovet, i stedet for altid at indkøbe 60 pct. af behovet i månedsauktionen. Indkøbet i dagsauktionen vil derfor udgøre mindst 40 pct. af behovet.

Behovet vil fortsat blive meldt ud før auktionen, men det konkrete indkøb i månedsmarkedet, som enten vil være 60 pct. eller mindre end 60 pct. af det samlede behov, vil blive fastsat af Energinet efter en konkret vurdering af markedssituationen.

ERSTATNING AF HURTIGE ANLÆG MED LANGSOMME ANLÆG

Langsomme reserver med en aktiveringstid på mere end 15 minutter kan kun deltage i månedsauktionen, mens hurtige reserver kan deltage i begge auktioner. De fleste aktører deltager med både hurtige og langsomme reserver i månedsauktionen.

For at sikre maksimal likviditet i såvel månedsmarkedet som det efterfølgende dagsmarked ønsker Energinet at indføre mulighed for, at aktører, der har budt ind med begge typer reserver i månedsmarkedet, kan få mulighed for at erstatte hurtige reserver med langsomme reserver, som ikke har fået accept i månedsauktionen.

Hvis en aktør vil erstatte hurtige reserver med langsomme reserver, så skal aktøren anmode Energinet om dette umiddelbart efter månedsauktionens afslutning. Såfremt aktørernes anmodninger resulterer i et ønske om mere end 300 MW langsomme reserver i regulærkraftmarkedet, tildeles retten til at erstatte hurtige reserver med langsomme reserver forholdsmæssigt (pro-rata).

VALG AF BUD

I dag udvælges bud i månedsmarkedet ved hjælp af en algoritme, der minimerer summen af alle accepterede bud, værdiansat ud fra det enkelte buds leveringsomkostning (pris per MW gange mængde tilbudt). Bud springes over, hvis det minimerer de samlede leveringsomkostninger. Der vælges bud, indtil 60 pct. af det samlede behov er dækket. Såfremt bududvælgelsen resulterer i, at indkøbet overstiger de 60 pct., fravælges det dyreste bud, indtil indkøbet maksimalt udgør 60 pct. af det samlede behov.

Energinet har i evalueringsrapporten påpeget, at kombinationen af minimering af leveringsomkostninger og fjernelse af dyreste bud har vist sig ikke at fungere fornuftigt i praksis.

Energinet foreslår derfor i metoden, at bududvælgelsen finder sted i ren prisrækkefølge uden overspringning. Det vil sige, at buddene ordnes efter pris (kr./MW), og buddene udvælges i rækkefølge, indtil 60 pct. af det samlede behov er dækket. Hvis dette resulterer i, at indkøbet overstiger 60 pct., fravælges det dyreste bud, indtil indkøbet maksimalt udgør 60 pct. af det samlede behov.

AKTØRENS FORPLIGTELSE

Hvis der opstår havari på et anlæg i leveringsperioden, forventer Energinet i dag, at aktøren finder andre anlæg i sin portefølje til at overtage den aftalte leverance.

Energinet ønsker at ændre dette, så aktøren kan tage stilling til, om aktøren vil levere ydelsen fra andre anlæg i aktørens portefølje, eller om aktøren vil give Energinet besked om bortfald af ydelsen.

I tilfælde af øvrige mangler i leverancer, der ikke kan henføres til et specifikt, fejlfremt anlæg, ønsker Energinet at præcisere, at modregningsprisen pr. time til annullering af rådighedsbetalingen beregnes som det vægtede gennemsnit af marginalprisen i måneds- og dagsauktionen. Som vægte indgår aktørens solgte mængder i de to auktioner den pågældende time.

SAGENS PARTER

I forbindelse med sagens behandling har Forsyningstilsynet vurderet, hvem der kan anses som part(er) i sagen. Forsyningstilsynet anser Energinet Elsystemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen i forvaltningsretlig forstand, idet Energinet Elsystemansvar A/S som led i varetagelsen af sit ansvar for forsyningssikkerheden i Danmark har anmeldt en metode for ændring af indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2, som Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som en del af Energinets koncernmoderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Elsystemansvar A/S.

HØRING

Forsyningstilsynet har haft den anmeldte metode i offentlig høring i perioden 26. september til 9. oktober 2022. Forsyningstilsynet modtog ingen høringssvar.

RETSGRUNDLAG

Elforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020)

Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, har Energinet ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Efter lovens § 27 a, stk. 2, skal Energinet anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, og hvis der kun er én virksomhed, der tilbyder disse ydelser, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling af disse ydelser:

§ 27 a. Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.

Efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, skal Energinet anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet anvender til at udføre virksomhedens hverv:

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

[...]

16) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

Efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, skal Forsyningstilsynet godkende kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet:

Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

§ 73 a, stk. 1, blev indsat i elforsyningsloven ved lov nr. 494 af 9. juni 2004. Følgende fremgår bl.a. af bemærkningerne til § 73 a, stk. 1 i L 236 af 21. april 2004:

Bestemmelsen i § 73 a indebærer, at den systemansvarlige virksomhed og transmissions- og netvirksomheder skal udarbejde en redegørelse for, hvilke metoder der påtænkes anvendt ved fastsættelsen af betingelser og vilkår, herunder tariffer, for anvendelse af transmissions- og distributionsnet. Formålet er at sikre, at metoderne er i overensstemmelse med elforsyningslovens bestemmelser. Der skal blandt andet redegøres for, hvilke overvejelser, der ligger bag forskelle i tariffer som følge af forbrugeres og netbrugeres forskellige karakteristika. For den systemansvarlige virksomhed skal der endvidere redegøres for, hvorledes det forventede provenu fra tariffer, gebyrer etc. relaterer sig til selskabernes omkostninger.

Forpligtelsen til at anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for adgang til transmissionsnet, omfatter også metoder til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for tilvejebringelse af balanceringsydelser, jf. direktivets artikel 11 [2. el-direktiv 2003/54/EF (red.)]. Når der, i modsætning til direktivet, ikke fastsættes en særskilt bestemmelse i loven herom, skyldes det, at balanceringsydelser er en integreret del af den systemansvarlige virksomheds opgaver og således kan betragtes som omfattet af stk. 1. På samme måde gælder, at Energitilsynets tilsyn med, at den systemansvarlige virksomheds og transmissionsvirksomhedernes priser og betingelser er rimelige, jf. elforsyningslovens § 77, også omfatter balanceringsydelserne. Redegørelsen for metoderne anmeldes til Energitilsynet, jf. den nye § 76, stk. 1, nr. 1. Metoderne skal godkendes af Energitilsynet og offentliggøres af virksomhederne, før tariffer og betingelser fastsæt efter metoderne kan træde i kraft.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (Elmarkedsforordningen)

Elmarkedsforordningens artikel 1, litra a indeholder et af formålene med forordningen:

Artikel 1

1. Denne forordning har til formål at:

a) fastlægge grundlaget for en effektiv opfyldelse af energiunionens målsætninger, navnlig klima- og energirammen for 2030, ved at lade markedssignaler være styrende med henblik på øget effektivitet, en større andel af vedvarende energikilder, forsyningssikkerhed, fleksibilitet, bæredygtighed, dekarbonisering og innovation.

Elmarkedsforordningens artikel 6 omhandler balancemarkederne. Forordningens artikel 6, stk. 9, fastsætter som hovedregel, at balancekapacitet som udgangspunkt ikke skal indkøbes på kontrakter af mere end én dags varighed, men at de regulerende myndigheder kan godkende undtagelser hertil efter nærmere fastsatte betingelser:

9. Anskaffelsen af opreguleringsbalanceringskapacitet og nedreguleringsbalanceringskapacitet skal udføres særskilt, medmindre den regulerende myndighed godkender en fritagelse fra dette princip baseret på, at dette vil føre til større økonomisk effektivitet, som påvist i en evaluering udført af transmissionssystemoperatøren. Kontrakter for balanceringskapacitet må ikke indgås mere end én dag før leveringen af balanceringskapaciteten, og kontraktperioden må højst være én dag, medmindre og i det omfang den regulerende myndighed har godkendt den tidligere kontrahering eller længere kontraktperioder for at sikre forsyningssikkerheden eller forbedre den økonomiske effektivitet.

Gives der en fritagelse, skal kontrakterne for balanceringskapaciteten, for mindst 40 % af de standardiserede balanceringsprodukter og for mindst 30 % af alle produkter, der anvendes til balanceringskapacitet, indgås højst én dag før leveringen af balanceringskapaciteten, og kontraktperioden må højst være én dag. Kontraheringen for den resterende del af balanceringskapaciteten skal foretages højst en måned før leveringen af balanceringskapaciteten, og kontraktperioden skal være på højst en måned.

Kommissionens forordning (EU) NR. 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (Elbalanceringsforordningen)

Elbalanceringsforordningens artikel 18, stk. 4, litra a, stiller krav til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester:

Artikel 18

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal:

a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester

Det følger af Elbalanceringsforordningens artikel 5, stk. 4, litra c, at Forsyningstilsynet skal godkende vilkår og betingelser for balancering:

Artikel 5

4. Forslagene til følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte medlemsstat i hver enkelt sag:

[...]

c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag drejer sig om Energinets metode af 14. september 2022 vedrørende ændring af metoden for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2. Forsyningstilsynet skal vurdere, om Energinets metode kan godkendes.

Den anmeldte metode er omfattet af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, da anmeldelsen omhandler ændringer til metoden for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2 samt Elbalanceringsforordningens § 18, stk. 4, da metoden ændrer på vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet finder, at Forsyningstilsynets vurdering af, om den anmeldte metode kan godkendes, skal ske efter Elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16 samt Elbalanceringsforordningens § 18, stk. 4, litra a.

VURDERING AF METODEN EFTER ELFORSYNINGSLovens §27 A, STK. 2, 1. PKT OG § 28, STK. 2, NR. 16

Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., skal Energinet anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, og efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, skal Energinet

anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet anvender til at udføre virksomhedens hverv.

Den anmeldte metode ændrer på rammerne for Energinets indkøb af mFRR-kapacitet i DK2.

Ændringer til Energinets metode for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2

Forsyningstilsynet konstaterer, at Energinets anmeldelse af 14. september 2022 indebærer følgende ændringer for Energinets indkøb af mFRR-kapacitet:

- Energinet ændrer indkøbet i månedsmarkedet fra at være statisk til dynamisk. Energinet vil fremover indkøbe op til 60 pct. af det samlede behov i månedsmarkedet, i stedet for altid at indkøbe 60 pct. af behovet i dette marked. Det residuale behov vil fortsat blive købt i dagsmarkedet.
- Energinet vil indføre mulighed for, at aktører kan udskifte hurtige reserver, der er solgt i månedsmarkedet med langsomme reserver, der ikke er blevet solgt, så længe kravet om mindst 300 MW hurtige reserver er overholdt.
- Energinet vil ændre bududvælgelsesmekanismen. I stedet for at benytte en algoritme, der minimerer summen af alle buds leveringsomkostninger med mulige overspringning af bud, vil Energinet udvælge bud i prisrækkefølge uden overspringning.
- Energinet vil, i tilfælde af havari af et anlæg, tillade aktøren at vælge, om aktøren vil levere ydelsen fra andre anlæg i aktørens portefølje, eller om aktøren vil give Energinet besked om bortfald af ydelsen.
- Energinet ønsker at præcisere, at modregningsmekanismen pr. time til annullering af rådighedsbetalingen fastsættes som det vægtede gennemsnit af marginalprisen i måneds- og dagsauktionen. Som vægte indgår aktørens forpligtelser i de to auktioner i de respektive timer.

Forsyningstilsynet vil i nedenstående afsnit vurdere, om Energinets anmeldte ændringer lever op til kravene om at være gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede.

MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet bemærker, at indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 fortsat vil ske gennem et åbent udbud, der sigter mod at skabe et markedsbaseret indkøb.

Forsyningstilsynet vurderer derfor, at de anmeldte ændringer til indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 lever op til kravet om, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser, jf. Elforsyningsloven § 27 a, stk. 2, 1. pkt. og § 28, stk. 2, nr. 16.

IKKEDISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet bemærker, at de anmeldte ændringer til indkøbet af mFRR-kapacitet i månedsmarkedet vil være gældende for alle potentielle bydere ved det pågældende udbud.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at månedsindkøbsmetoden fortsat er ikke-diskriminerende, idet den ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav mv., der kræves for at kunne levere mFRR-kapacitet.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet vil overgå til en bududvælgelse baseret på ren prisrækkefølge uden overspringning af bud.

Forsyningstilsynet finder, at dette er ikkediskriminerende, da det udelukkende er prisen på buddene der afgør, om de bliver accepteret.

Forsyningstilsynet bemærker, at i tilfælde hvor aktørernes anmodninger om udskiftning af hurtige reserver med langsomme reserver resulterer i et ønske om mere end 300 MW langsomme reserver, så tildeles retten til at erstatte hurtige reserver med langsomme reserver forholdsmæssigt (pro-rata).

Forsyningstilsynet vurderer sammenfattende, at de anmeldte ændringer til metoden for Energinets indkøb af mFRR-kapacitet i DK2 lever op til kravet om, at Energinet skal anvende ikkediskriminerende metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser, jf. Elforsyningsloven § 27 a, stk. 2, 1. pkt. og § 28, stk. 2, nr. 16.

GENNEMSIGTIG

Forsyningstilsynet lægger vægt på, at Energinet har været åben omkring udviklingen af ændringerne til metoden, eftersom Energinet har offentliggjort evalueringsrapporten, der omhandler første års drift af månedsmarkedet. I evalueringsrapporten blev de anmeldte ændringer beskrevet.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet fortsat vil melde behovet for mFRR-kapacitet i månedsmarkedet ud inden auktionen, men at det konkrete behov vil blive fastsat af Energinet efter en konkret vurdering af markedssituationen.

Forsyningstilsynet vurderer sammenfattende, at de anmeldte ændringer til metoden for Energinets indkøb af mFRR-kapacitet i DK2 lever op til kravet om, at Energinet skal anvende gennemsigtige metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser, jf. Elforsyningsloven § 27 a, stk. 2, 1. pkt. og § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF VILKÅR OG BETINGELSER EFTER ELBALANCERINGSFOR- ORDNINGENS ARTIKEL 18, STK. 4, LITRA A

Det følger af Elbalanceringsforordningens artikel 18, stk. 4, litra a, at vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester skal være rimelige og begrundede.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets begrundelse for ændring af vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester er baseret på dels hensynet til Energinets forpligtelse til at sikre et stabilt og sikkert elsystem, dels hensynet til at skabe de bedste betingelser for en markedsbaseret tilvejebringelse af mFRR-kapacitet i DK2.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets anmeldte ændringer til indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 har til hensigt at tilskynde flere virksomheder til at tilbyde den efterspurgte ydelse.

Forsyningstilsynet finder, at Energinets ønske om sænke indkøbet af mFRR-kapacitet i DK2 i månedsmarkedet, i tilfælde af at likviditeten er presset i dette marked, er rimeligt og begrundet.

Forsyningstilsynet lægger her særlig vægt på, at i tilfælde af at Kyndbyværket ikke var tilgængeligt, har det ikke været muligt at indkøbe 60 pct. af det samlede behov i månedsmarkedet, jf. evalueringsrapporten.

Forsyningstilsynet vurderer, at Energinets anmeldte ændringer til metoden for indkøb af mFRR-kapacitet i DK2 opfylder Elbalanceringsforordningens artikel 18, stk. 4, litra a, krav om, at vilkår skal være rimelige og begrundede.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Denne afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>, jf. elforsyningslovens § 78 b.

Offentliggørelsen kan omfatte navnet på den virksomhed, som er adressat for afgørelsen, når dette skønnes at være af almen interesse for offentligheden, medmindre det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

Det er Forsyningstilsynets skøn, at offentliggørelsen af virksomhedens navn i denne sag vil være af almen interesse, og at det ikke vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020. Klagen skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen.

Martin Broberg Pedersen
Fuldmægtig
+45 41 71 54 01
mabp@forsyningstilsynet.dk